

УУЛ УУРХАЙ,
ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН ЯАМ

МОНГОЛЫН ЭРЧИМ ХҮЧ, ГЕОЛОГИ,
УУЛ УУРХАЙН ҮЙЛДВЭРЧИЙН
ЭВЛӨЛИЙН ХОЛБОО

МОНГОЛЫН УУЛ УУРХАЙН
ҮНДЭСНИЙ АССОЦИАЦИИ

ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН 2023-2024 ОНЫ ХАМТЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР

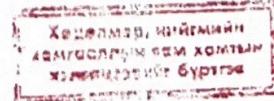

Улаанбаатар хот
2023 он

ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН 2023-2024 ОНЫ ХАМТЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР

Энэхүү хамт /тариф/-ын хэлэлцээр нь Монгол Улсын хууль тогтоомжид
нийцэж байгаа тул 2023 оны 06. сарын 01.-ны өдөр бүртгэв.

Улаанбаатар хот
2023 он

**ГЕОЛОГИ, УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАРЫН
2023-2024 ОНЫ ХАМТЫН ХЭЛЭЛЦЭЭР**

НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ

Монгол Улсын Хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээний тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3, Үйлдвэрчний эвлэлүүдийн эрхийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.3, Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.1, 34 дүгээр зүйлийн 34.1.2, 35 дугаар зүйлийн 35.2, 36 дугаар зүйлийн 36.1.2, 107 дугаар зүйлийн 107.5 дах заалтууд, Уурхай дахь аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай ОУХБ-н 176-р конвенцыг тус тус үндэслэн энэхүү хамтын хэлэлцээрийг байгуулж байна.

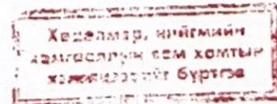
Хэлэлцээрийн зорилго нь: МЭХГҮҮ-н ҮЭ-ийн холбооны гишүүн бөгөөд Монгол Улсын нутаг дэвсгэр дээр үйл ажиллагаа явуулж буй өмчийн хэлбэр харгалзахгүй геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн салбарын /цаашид салбарын гэх/ хөдөлмөрийн харилцаанд оролцогч талуудын эрх, хууль ёсны ашиг сонирхлыг хамгаалж баталгаажуулах, ажилтнуудын нийгмийн хамгааллын асуудлыг дэс дараатай шийдвэрлэх, үйлдвэрлэлийн үр ашиг, салбарын тогтвортой байдлыг хангахад оршино.

Нэг. Ерөнхий зүйл

- 1.1 Хууль тогтоомж, геологи, уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн салбарын хамтын хэлэлцээрийг үндэслэн өмчийн хэлбэр харгалзахгүй аж ахуйн нэгж, байгууллагууд хамтын гэрээ байгуулан Хөдөлмөрийн тухай хуулийн 32.1-т заасны дагуу холбогдох газарт бүртгүүлэн мөрдеж ажиллана.
- 1.2 Хэлэлцээрийн биелэлт, явц, үр дунд хэлэлцээр байгуулагч талууд хамтран хяналт тавина.
- 1.3 Хэлэлцээрийн заалтуудыг биелүүлэх эдийн засгийн үндэс нь ажил олгогчдын санхүүгийн чадавх болох тул салбарын аж ахуйн нэгжүүдийн орлого, ашгаа нэмэгдүүлэхэд Уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн яам, салбарын агентлагууд, Монголын эрчим хүч, геологи, уул уурхайн ҮЭ-ийн холбоо, мэргэжлийн холбоод хуулийн хүрээнд бодлого, шийдвэрээрээ дэмжинэ.

Хоёр. Хөдөлмөрийн харилцаа, хөдөлмөр эрхлэлтийн нөхцөлийн талаар

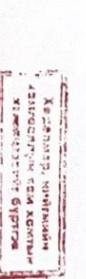
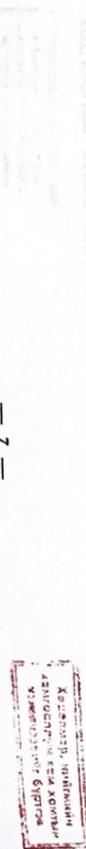
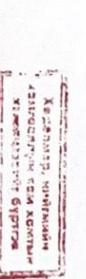
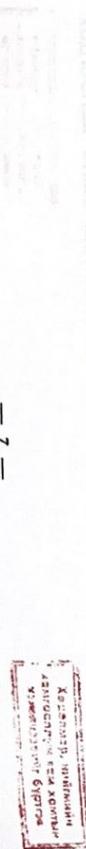
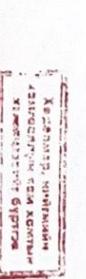
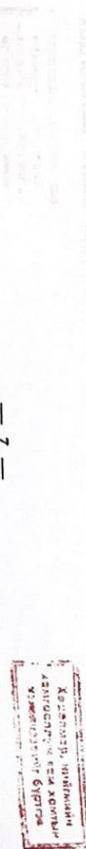
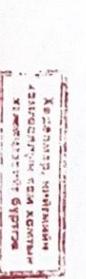
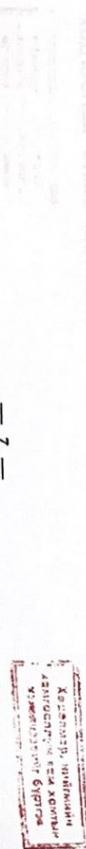
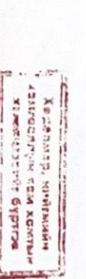
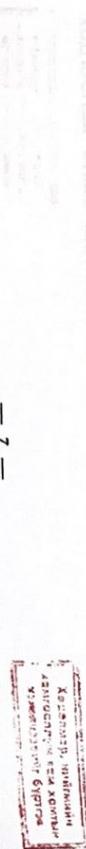
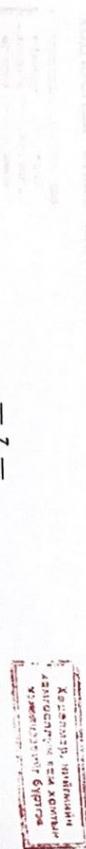
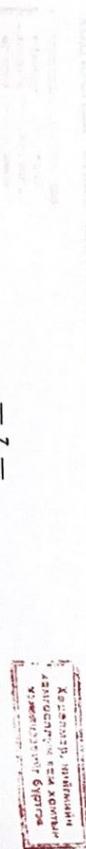
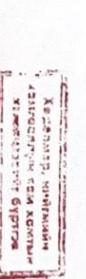
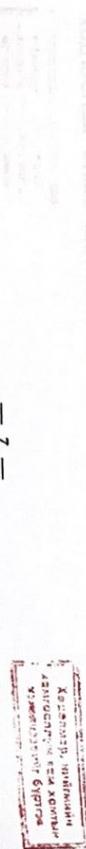
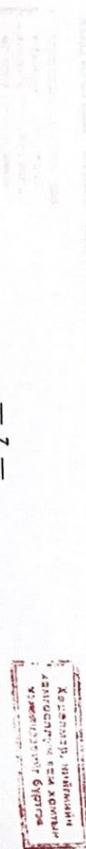
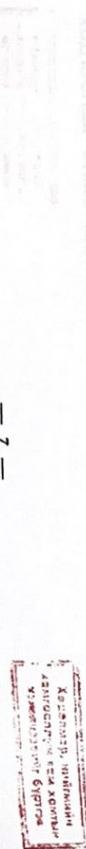
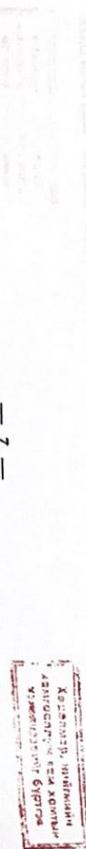
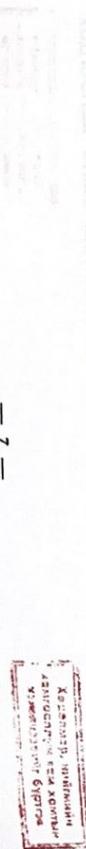
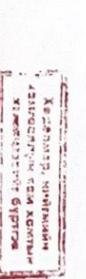
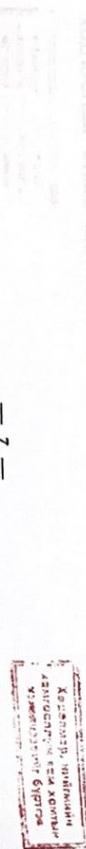
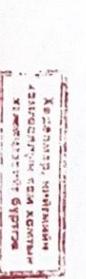
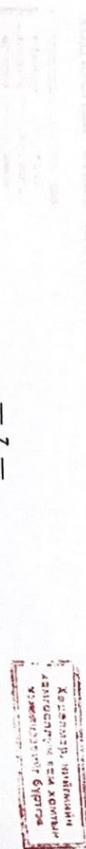
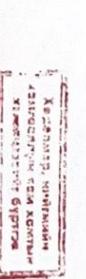
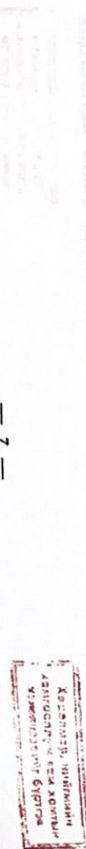
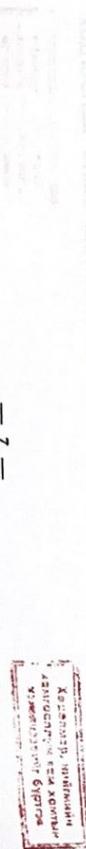
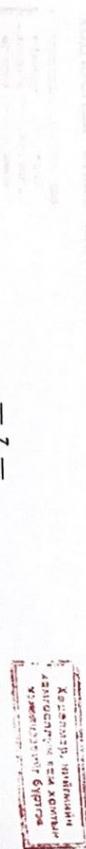
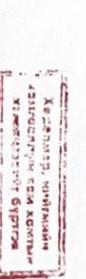
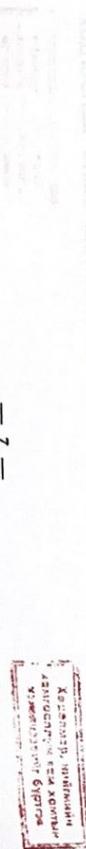
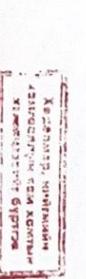
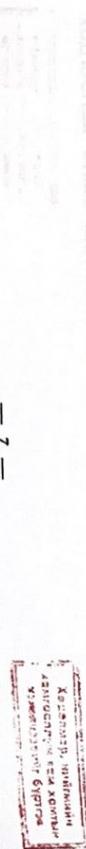
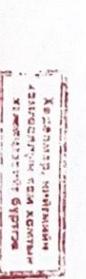
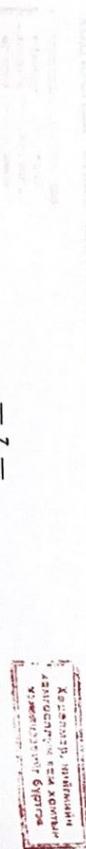
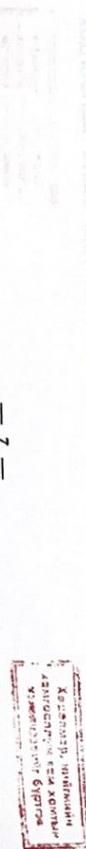
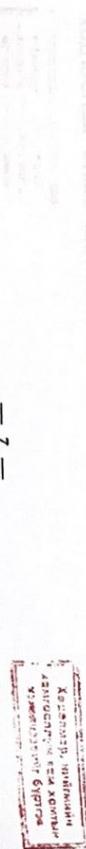
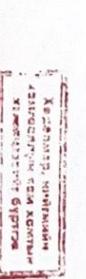
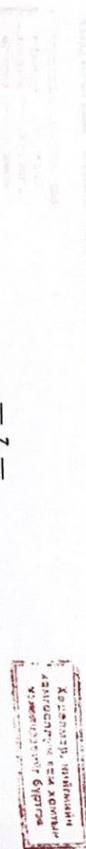
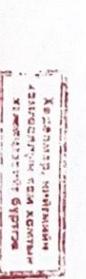
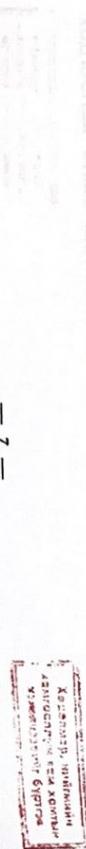
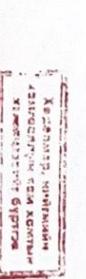
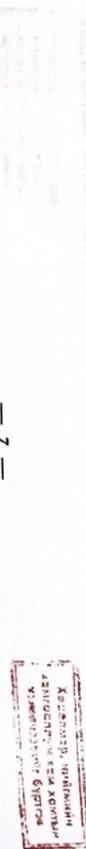
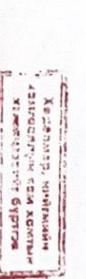
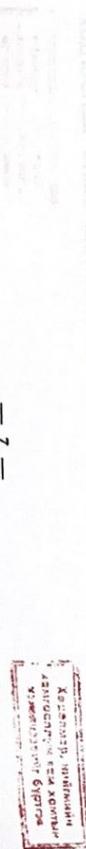
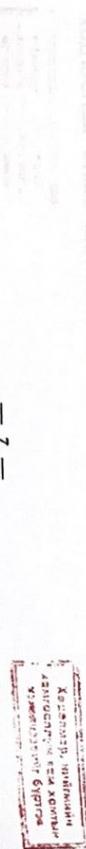
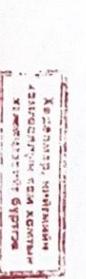
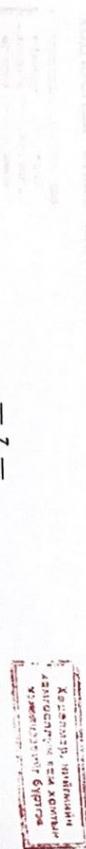
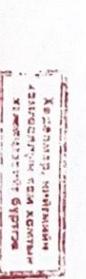
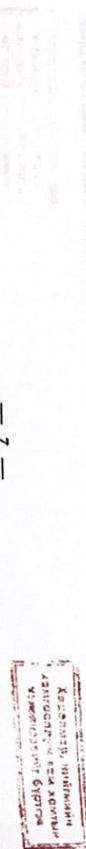
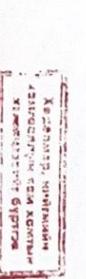
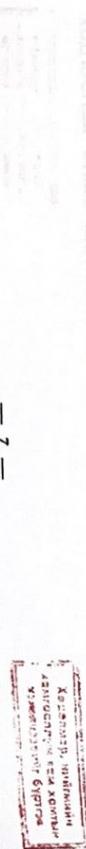
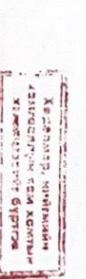
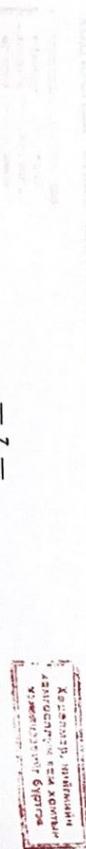
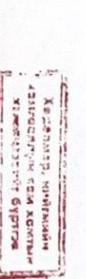
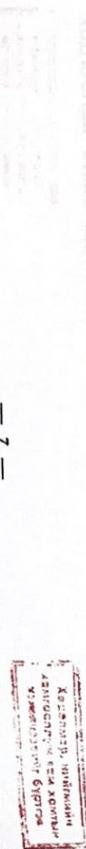
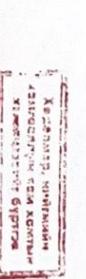
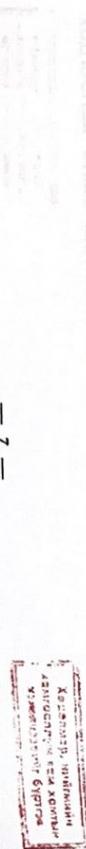
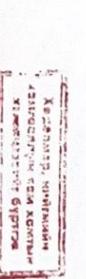
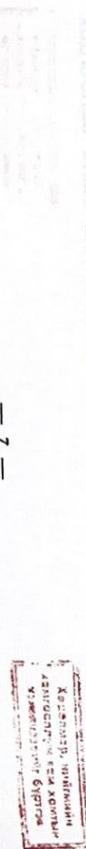
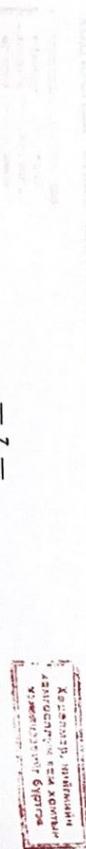
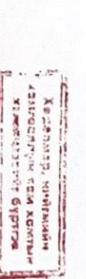
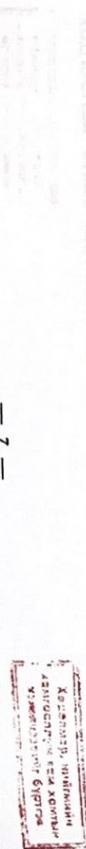
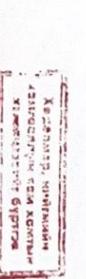
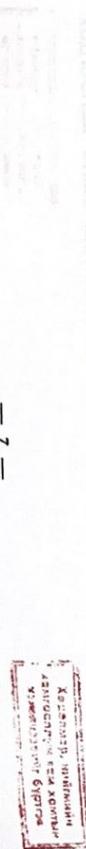
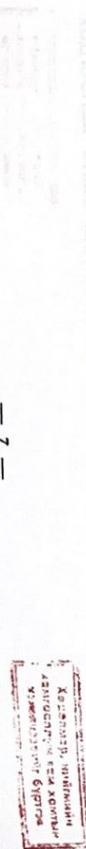
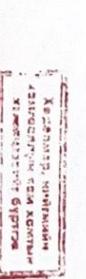
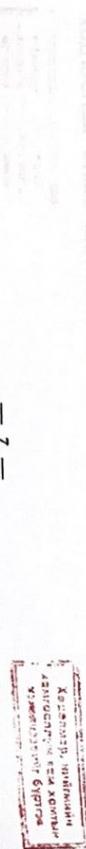
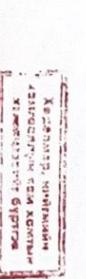
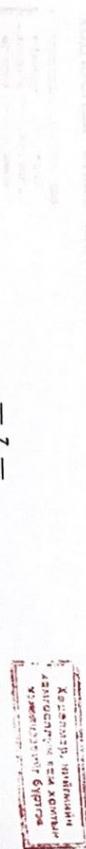
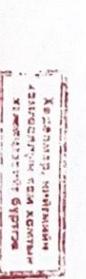
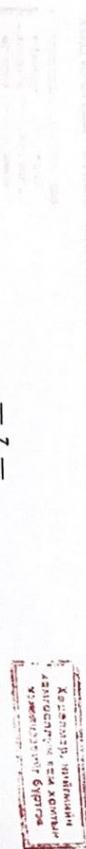
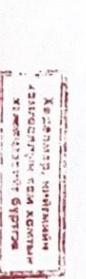
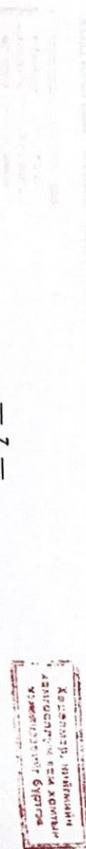
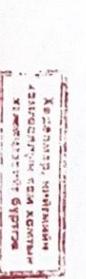
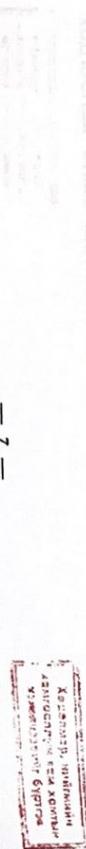
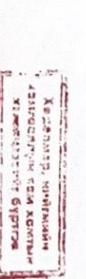
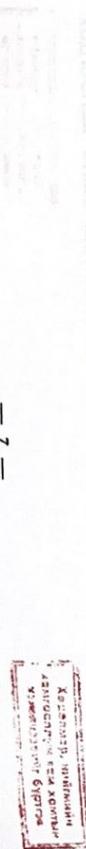
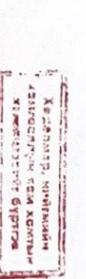
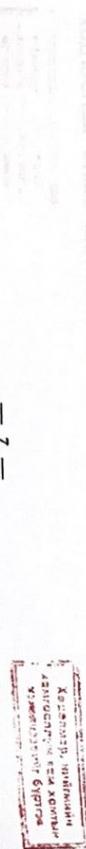
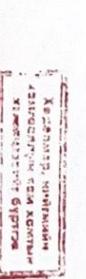
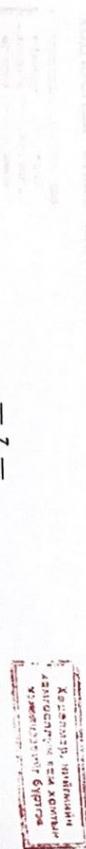
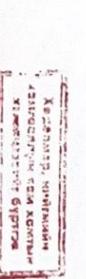
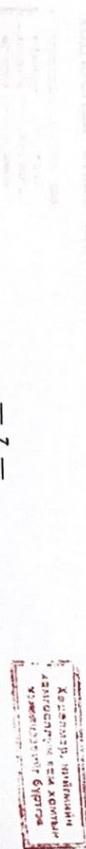
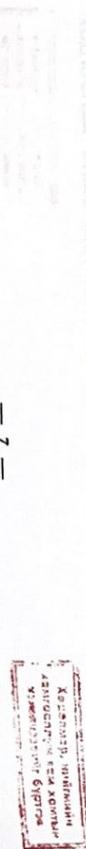
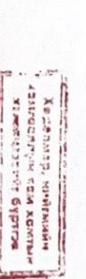
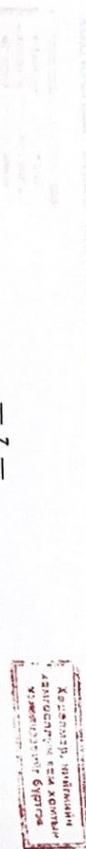
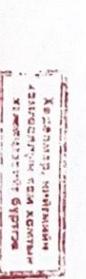
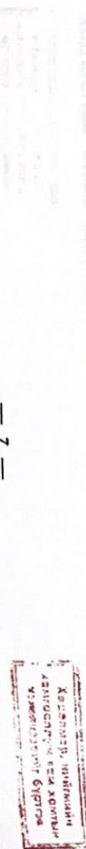
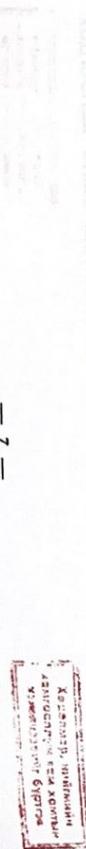
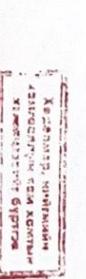
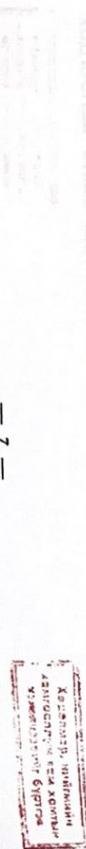
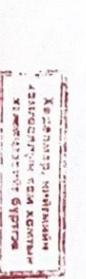
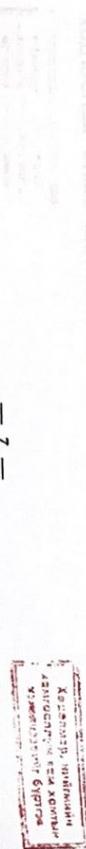
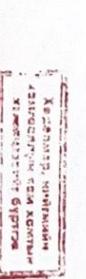
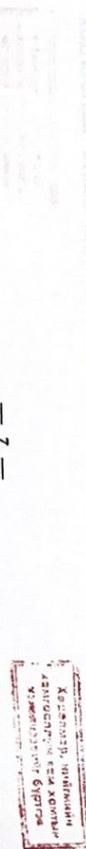
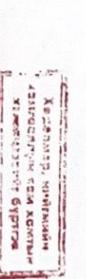
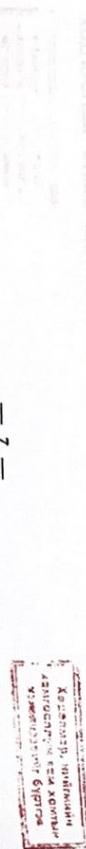
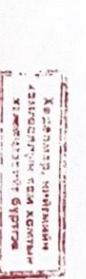
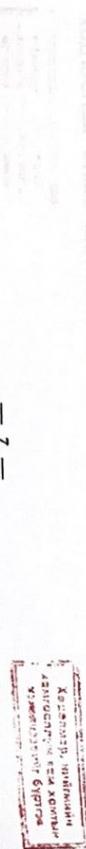
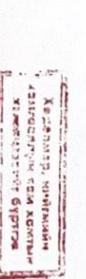
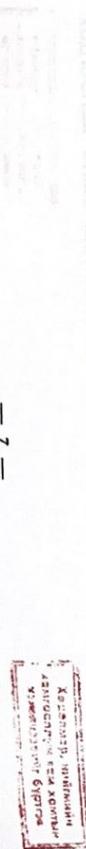
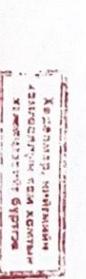
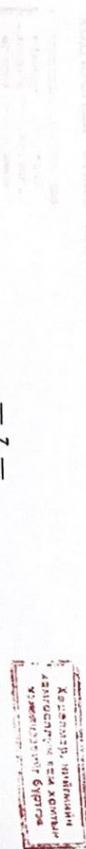
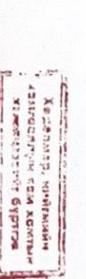
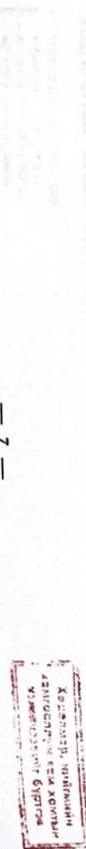
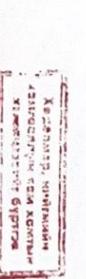
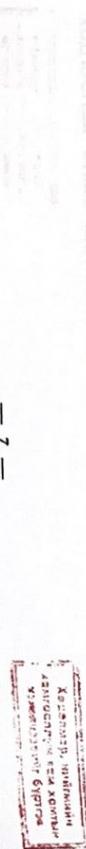
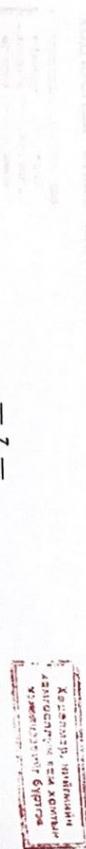
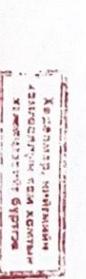
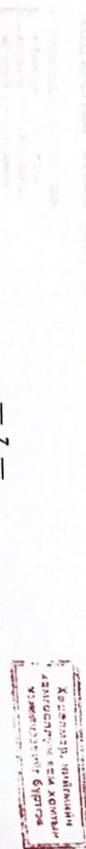
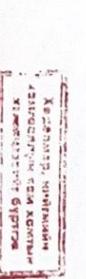
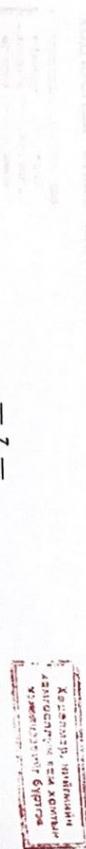
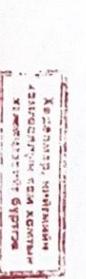
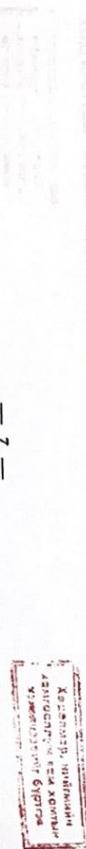
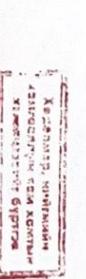
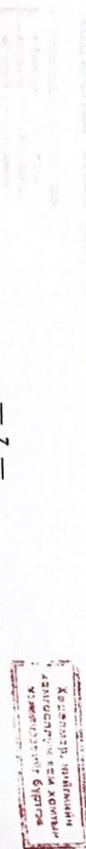
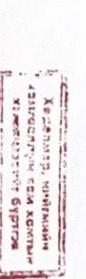
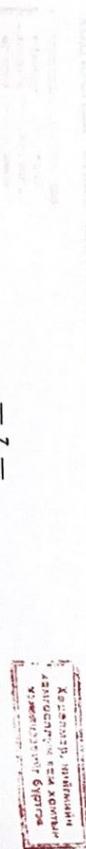
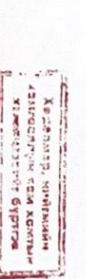
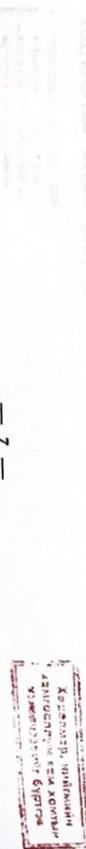
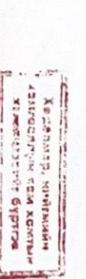
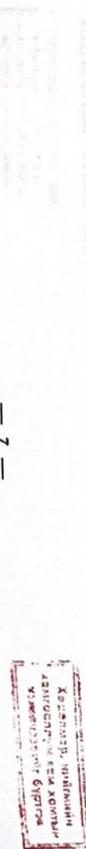
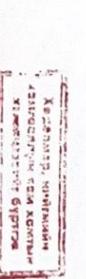
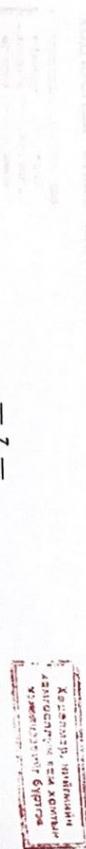
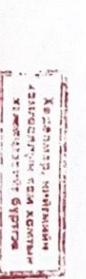
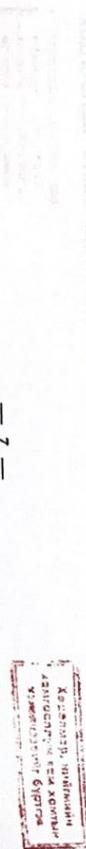
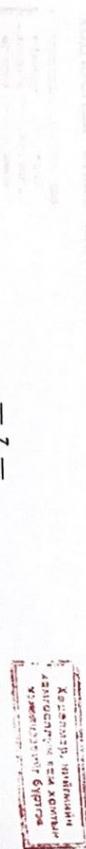
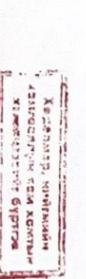
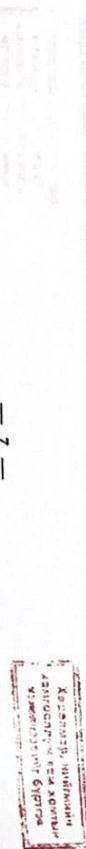
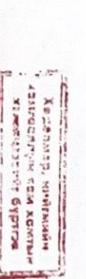
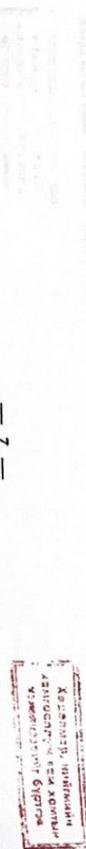
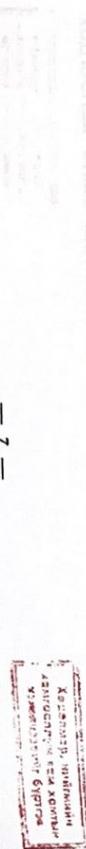
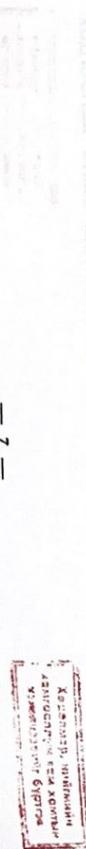
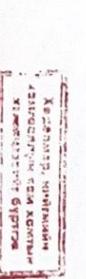
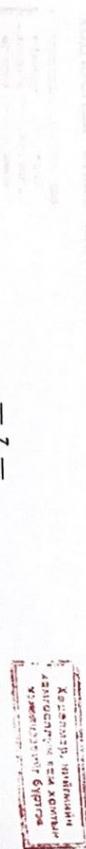
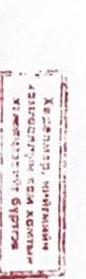
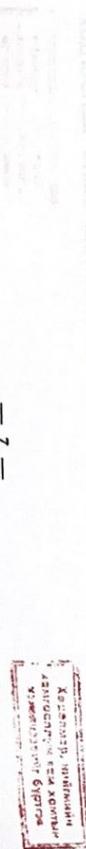
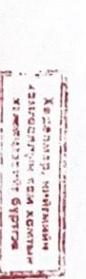
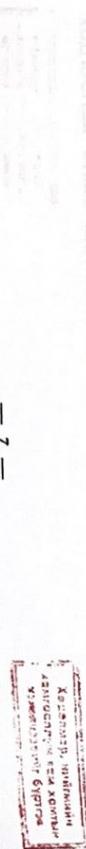
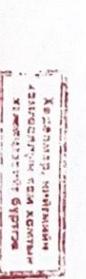
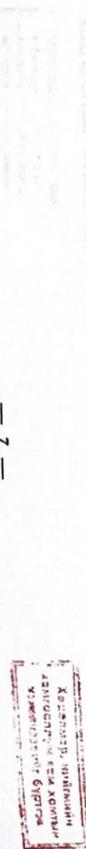
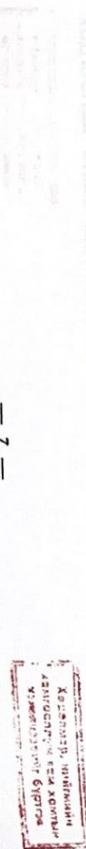
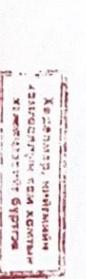
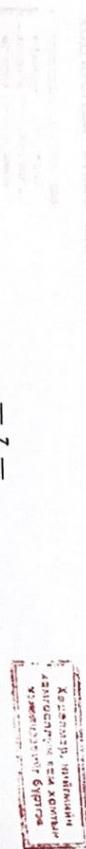
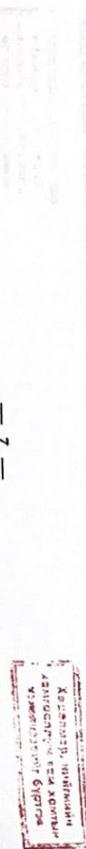
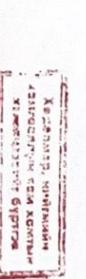
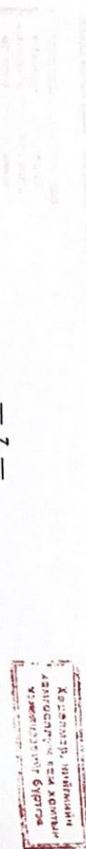
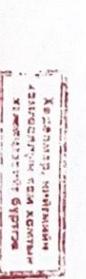
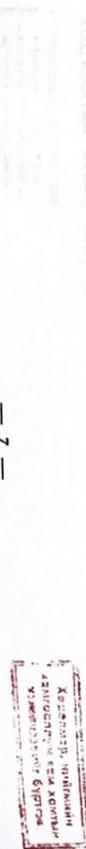
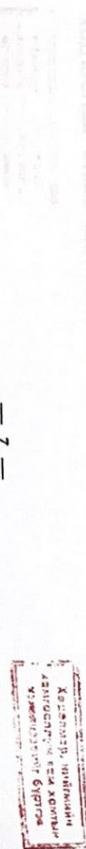
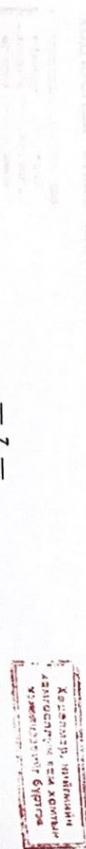
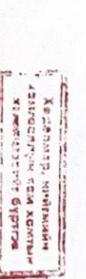
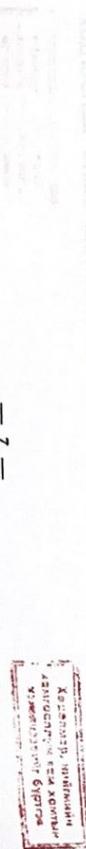
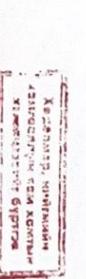
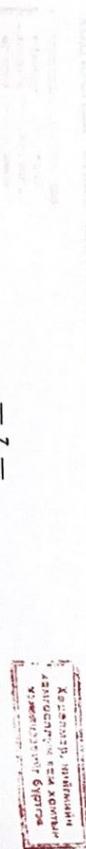
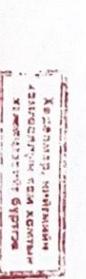
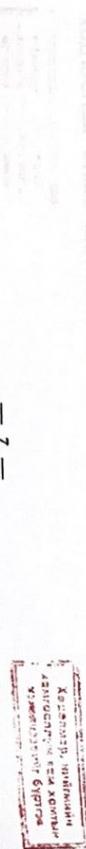
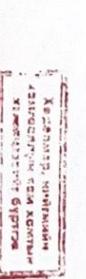
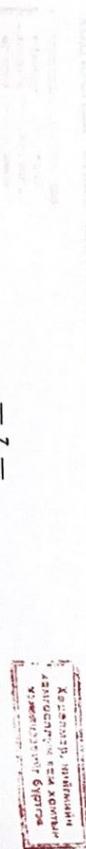
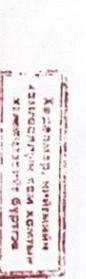
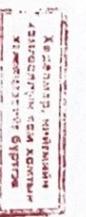
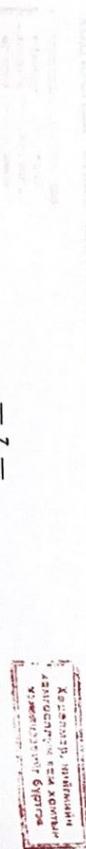
- 2.1 Ажилтнуудыг бөөнөөр халах болон шилжүүлэх тохиолдолд аж ахуй нэгж, байгууллага /ажил олгогч/ нь 45 хоногийн өмнө холбогдох

- Уйлдвэрчний эвтээлийн байгууллагад урьдчилан мэдэгдэж, ажилтны эрх, хувьль ёсны ашиг сонирхлыг хангах, нийтийн хамгааллын талаар тусгай гареэ байгуулик, орон нутгийн хөдөлгөмөр зохицуулалтын талаар тогтох бөгөөд хувьльд зааснаас дооруул тогтоож боловхуй. Терин болон гарээлтэй компанид ажилласан жилийг тооцоходо. Терин өмчтэй байгууллагын ажилласан жилийг тооцоходо. Терин салбарт ажилласнаар тооцно.
- 2.2 Монгол Улсад хүчин төгөлдөр мөрдөгдөк байгаа хувьль тогтоожийн дагуу салбарын аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын бүгчийг өөрчлөн насны тэтгэвэрт гарсан, уйлдвэрэлтийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах хамгааллын асуудлыг эрх запгамжилж авсан хуулийн нийтийн харилцна.
- 2.3 Салбарын териин байгууллагад болон салбарын аж ахуйн нэгж байгууллагад ажиллаж байсан хугацааг тус салбарт ажилласанд тооцно. /Орон тооны ҮЭ-ийн хороодын дарга, нарийн бичийн дараа нарт нэг адил хамаарах бөгөөд тухайн ААН байгууллагаас сар бүр үр дүнгийн урамшишупал олон/
- 2.4 Уйлдвэрлэлийн осогт, хувьч хордлого, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний угтаас хөдөлгөмөрийн чадвараа түр алдсан болон өндөр насны тэгтэвэрт гарсан ахмадуудыг тэдний мэргэжлийн үр чадвар, дадлага түршлэлийг ашиглах зорилгоор өөрийнх нь зруул мэндэд харшилахий ажлын байраар хангах талаар ажил олготгын санаачилга гаргаж болно.
- 2.5 Геологи, уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн салбар хөгжих хувь эрх зүй, бизнесийн орчныг бурудлах чиглэлээр хамтран ажилдана.
- 2.6 Геологи, уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа компани, аж ахуйн нэжкугудийг ажлын байрны мэдээллийн нээгдсэн сантай болох ажлыг хамтран зохион байгуулна.
- 2.7 Уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн салбарт шинэ технологи, инновац нэвтрүүлэх замаар Монгол Улсад өндөр технологийн боловсруулах үйлдвэрүүдийг байгуулж, энэ салбарт хөдөлгөмөр эрхийтэйн хэмжээг жил бүр намагддүүлэх зорилт тавьж ажилласад ажилласдын эвтийн энгэдэх эрхийг хэрэгжүүлэхад талуд дэмжигээзүүлж хамтран ажиллан.
- 2.8 Хөрөнгө оруулалт технологийн өндөр шалтгурттай геологи, уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн салбарт хөрөнгө оруулалт хисэн компани, аж ахуйн эзэлийг хамгаалах зорг цагт арга хэмжээг хэрэгжүүлснээр тодорхой ажлын байрыг хадгалах, нэмэгдүүлэх нэхцэлийг бурудлуулж ажилана.
- 2.9 Геологи, уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн салбарт үйл ажиллагаа явуулж байгаа чийгээдэхүүнийг "ЭХ оронч" худалдан авалтаар дамижих хувьль эрх зүйн орчныг бурудуулэх замаар ажлын байрлыг өргөжүүлэх ажлыг хамтран зохион байгуулна.
- 2.10 Аж ахуйн нэгж бир Хөдөлгөмөр "Насанд" хүрээгий хүнийг ажиллуулаж хөрөгжүүлж ажиллах бөгөөд "Насанд" хүрээгий хүнийг ажиллуулаж байгууллагын жилийн 60 хувьас доошгүй байна.
- 2.11 Салбарын аж ахуйн нэгж, байгууллагын захиргаа нь запуучууд, эзэлжилчүүд, ахмадуудад чиглэсэн бодлого явуулж жандарийн тэгш орлогчог хангаж, дарамт хүчирхийлэлгүй орчинг бурудуулж.

Гурав. Цалин хөлсний талаар

- Цалин хөлсийг жил бурийн инфляциын түвшин, уйлдвэрэлтийн үр ашиг, хөдөлгөмөрийн булагзмж, хэрэгтээний ба чадвартай чиглэлээртэй харгалзан үндсэн цалинг нэмэгдүүлэх асуудлыг аж ахуйн нэгж байгууллагууд хамтын гарзээгэр зохицуулна.
- 3.2 Геологи, уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн салбарын хөдөлгөмөрийн хөлсний доод хамжээ нь Хөдөлгөмөр нийтийн түршлэлийн гурван талт чадсний хорооноос тогтолцоос улсын хөдөлгөмөрийн хөлсний доод хамжээг 2 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцүү байна.
- 3.3 Ажилтанд ажлын жил бүр зэлжийн амралтад олгож биеэр эдлүүлийн ажлын заильшгүй шаардлагаяар зэлжийн амралтад биеэр эдлэж чадаалж ажилтанд олгож эзжийн амралтын цалинг хөдөлгөмөрийн тухай хуулийн 110 дугаар зүйлийн 110.2-т заасан хэмжээнээс нэмэгдүүрж олгож асуудлыг хамтын гарзээгэр, хамтын гарзээгүй бол ажилтантай тохиrottсон олгоно.
- 3.4 Ажил мэргэжил хавсрал, хослон, орлон ажилласны нэмэгдлийн хавсрал, хослон, орлон ажилласан албан тушаалын цалингийн 30-ас дээш хувийн бодж олгоно.
- 3.5 Уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн яам, Монголын эрчим хүч, геологи, уул уурхай, хүнд уйлдвэрийн холбооноос хамтран олгож байгаа "Тэргүүний мастер" цол тамдгийн дагалдах мянган 100,000 төгрөгийг тухайн байгууллага олгоно.
- 3.6 Ажилтны буруу биш шалтгаанаар гарсан сүл зогсоплын хугацаанд ажилтныг еөр ажилд шилжүүлэгүй бол сүл зогсоплын олговор нь уг ажилтны үндсэн цалингийн 60 хувьас доошгүй байна.
- 3.7 Байгууллагын жилийн ажлын үр дүнг харгалзан жилд нэг удаа үндсэн цалингийн ажилт 6 хүргэлт сарын цалингийн танцэж жилийн үр дүнгийн нэмэгдлийг олгож асуудлыг хамтын гарзээгэр тогирлоно.

	Эрхэлсэн ажлаа Маргэжлийн ёндер түвшинд гүйцэтгэдэг буюу буддаас итуу давшилтэг арга барилгаар ёнцөр гурван хамтын гэрээгээр шийдвэрлэнэ.
3.9	Сарын үр дүнгийн намагдлийг хамтын гэрзэндээ тусган хэрэгжүүлнэ.
3.10	Хамгасэн тохиолдолд олгох шигналын хэмжээг хамтын гэрзэндээ тусган хэрэгжүүлнэ.
3.11	Салбар болон байгууллагад тасралтуй ажиллаж байгаа ажилтанд удаан жил ажилласны намагдлийг ажилласан хугацаанаас нь хамааруулан хамтын гэрзэнд тусгаж олгоно.
3.12	Хөдөлмөрийн хэвийн бус нэхцэлд ажиллаж байгаа ажилтнуудад нэхцэлийн намэгдлийг хамтын гэрээгээр зохицуулна.
4.1	Дөрөв. Ажилтнуудын мэргэжил, боловсролын талаар
	Захиргаа нь Үйлдвэрчний эвлэлийн байгууллагаас зохион байгуулж байгаа сургалт, семинар болон бусад үйл ажиллагаанд ажилтнуудыг хамрагдах болопцоогоор хангах ба тус арга хамжинчнуудийг үйлдвэрчний эвлэл нь компанийн хэвийн үйл ажиллагааг алцаад дулахуй байхаар зохион байгуулна.
4.2	Ажил олготч нь ажилтын мэргэжил, мэдлэгийг дээшшуулж сургалтыг зохион байгуулна.
4.3	Салбарын хэмжээнд ажил мэргэжлийн уралдаан, тэмцээн зохион байгуулж, шинэ арга барил, ажлын түршлага, мэдээлэл солилцуулах арга хэмжээ авна.
4.4	Салбарын хэмжээнд хийгдэж байгаа техник, технологийн шинэчлэлт, хүний нөөцийн бодлогын дагуу ажилтнуудын мэргэжил, боловсролын түвшинг дээшшуулж, Мэргэшүүлэх сургалтад ажил олготчийн санаачилгаар суралсан ажилтанд сургалтын хугацаанд албан тушаалын холбогдох цалинг олгоно.
4.5	Салбарын улсын зөвлөгөөний 2 жил тутамд тапууд харилцан тохиролцож зохион байгуулж болно.
4.6	Салбаргаа эрдмийн зэрэг горилж байгаа, бие даан судалгаа шинжилгээний ажил хийж буй ажилтны ажил олготчийн зүгээс боломжит бүхий л нэхцэлөөр дэмжих тухай хамтын гэрзэнд тусган хэрэгжүүлнэ.
5.1	Ажилтнуудад хоол, унааны хөнгөлөлтийг хамтын гэрээгээр тохиролцон олгоно.
5.2	Төвлөрөн халаватын системд холбогдоогүй суурчанд амьдардаг ажилтанд тухайн жилийн халаватын улсыртын хөнгөлөлт олгох асуудлын хамтын гэрээгээр зохицуулна. /Энэ заалт ажмадууд, Үйлдвэрэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалах ёвчний групптай хувьшуст ног адил хамаарна./
5.3	Ажилтнуудын эрүүл мандыг магадлан итгэж подсан рашаан сувилын сувилуулсны зардлыг магадлан 1 удаа 50 хувийн хөнгөлөн. /Энэ заалт илээх бичигийт үндэслэн жилд 1 удаа 50 хувийн хөнгөлөн. Ажилтнуудын эрүүл мандыг магадлан итгэж подсан рашаан сувилын ахмадууд, Үйлдвэрэлийн осол, Мэргэжлээс шалтгаалах ёвчний групптай хувьшуст ног адил хамаарна./
5.4	Салбарт ажиллаж байвад, ёндер насын тэтзвэр тогтолгосон ажилтанд салбарын хөдөлмөрийн хөгөний доод хэмжээг 2 дахин намагдлуулсантай тэнцэх хэмжээний ног удаагийн тэтгэмжийг салбарт ажилласан жилээр үркүүлэн тооцож олгоно.
5.5	Салбарын тэмдэглэгээт ойт тохиолдуулан "Ажилтнуудын урлаг, спортын наадам"-ыг зохион байгуулах эсэхийг талууд харилцан тохиолдоно.
5.6	Байгалийн гамшиг, давагдашгүй хүчин зүйлд өртж орон гаргуй болсон, эд хөрөнгийн хохирол учирсан ажилтанд хохирлын хэмжээг харгалзан үзэж ног удаавийн буцалгийг туслахийн хамтын гэрзэндээ тусган хэрэгжүүлнэ.
5.7	Байгууллагын хөдөлмөрийн аварга, хүндэт давторт бичигдсэн ажилтан, ажил мэргэжлийн аваргыг шигналын хэмжээг хамтын гэрзэндээ тусган хэрэгжүүлнэ.
5.8	Салбарын төрлийн ажилтын намагдэл урамшууллыг сар бүр 10.000 төгрөгээс дошигүйзэр тогтолц тус салбарт ажиллаж байгаа бусад салбарын тэргүүний ажилтан, гавьяат ажилтан, төрийн шигналтан, хөдөлмөрийн баатарт олгох намагдэл урамшууллын хэмжээг хамтын гэрзэндээ тусган хэрэгжүүлнэ.
5.9	Монгол Улсын төрийн дээд шигнал /Төрийн соёрхолт, Гавьяат ажилтан, Хөдөлмөрийн баатар/-аар шигнагдсан салбарын ажилтан, ёнцөр настанд тухайн ажиллаж байгаа болон харьяалагдах байгууллагаас ног удвалын мөнгөн урамшуулалт олгох асуудлыг

- 5.10** Ажилтны эзгээр нөхөр хүхэд нас барж уйгашиш тохиолдоход үзүүлэх мөнгөн туслахийн хэмжээг хамтын гэрээндээ тусган хэрэглүүлнэ.
- 5.11** Ажилтан болон ахмадуудаас ирсэн өргөдлийг үндэстэн тухайн ерхийн нэг хүнд ногдох орлого нь амьжигравны баталвахийн доод түвшинд хүрэхгүй, эх хүртэл насны хувьдээс асрах чөлөөтэй байгаа эхчүүд, тухайн байгууллагаас өндөр насны тэтэвэрт гарсан ахмадууд, хөгжлийн бэрхшээлтэй ирэд, Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлого, Маргажийн шалтгаалсан өвчиний улмаас нас барсан хүний ар гарт, мөн өрх толгойтсон эхчүүд, эрчүүд, бүгэн өвчин үндсэн айлын нэг хүүхэд үзүүлэх мөнгөн туслахийн хэмжээг хамтын гэрээндээ тусган хэрэглүүлнэ.
- 5.12** Ажилтан нас барсан тохиолдолд ар гарг нь 6 сараас дээш үндсэн цалингтай тэнцэх буцаалтуудыг нэг удаа олгоно.
- 5.13** Харьяа аж ахуйн нэгк, байгууллагад ажиллаж байгаад өндөр насны тэтгэвэрт гарсан ахмадууд, Үйлдвэрлэлийн осол, маргажийн шалтгаалах өвчиний группийг хувьдээ нас барсан тохиолдолд олгох буцаалтуудыг нэгжин хамтын гэрээндээ тусган хэрэглүүлнэ.
- 5.14** Байгууллагын нарийн өмнөөс олон улс, улс, хотын чанартай спорт, урлаг, уран сайхны тамирчын, уралдаанд оролцон ажилтгээ гаргасан ажилтны шалгнал урамшууллын хэмжээг хамтын гэрээндээ тусган хэрэглүүлнэ.
- 5.15** Орон сууц авах гэж байгаа ажилтанд тухайн байгууллага нөөц боломжийг тулгуурлан дэмжтэг үзүүлж болно.
- 5.16** Салбарт бүтэц, зохион байгуулалтын өөрчлөлтөөр орон тоог цомжтотох, ажлын байрыг цөөрүүлж, хувьчлагдах тохиолдолд ажлаас халагдсан ажилтны нийгмийн багалгааг хангах зорилгоор өмчийн хэлтээр үл харгалзан уг ажилтанд албан тушаалын болон үндсэн цалингтай тэнцэх хамжээний тэтгэмжийг хамтын гэрээндээ тусган хэрэглүүлнэ.

- 6.1** Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн үрдүүлилан саргийлах арга хэмжээг үзүүр жишээ зохион байгуулсан аж ахуйн нэгж байгууллагыг Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал эрүүл ахуйн үндэстний хороноос
- 6.2** Ажил олготгын акцын байрны нэхцэлийн үнэлэгээг маргажийн байгууллагаар хийгэж, хөдөлмөрийн хэвиин бус нэхцэлийн бууруулах арга хамжээг авна.
- 6.3** Аж ахуйн нэгж, байгууллагудад Хөдөлмөрийн зуулгын мөнч аюулгүй байдал, эрүүл удирдлагын тогтолцооны ISO-45001 стандарт болон нийтийн хариуцлагын стандартыг нэвтрүүлах, зөвлөх, үйлчилгээ үзүүлэх, сургалт зохион байгуулах ажлыг талууд хамтран хэрэглүүлнэ.
- 6.4** Ажил олготгын гэнэтийн осол, эрүүл мэндийн давтгайд давтгуулна.
- 6.5** Жил бүрийн 4 дундээр сарын 28-нд Үйлдвэрлэлийн ослбор амь эрээдсан хүнээгээ талууд хамтран зохион байтуулна.
- 6.6** Уул урхай, хүнд үйлдвэрийн сайдын дэргэдэх хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн салбар хороонд талууд хамтран ажиллаж, салбарын ХАБЭА-н асуудлаар санал дүгнэжтэй гаргах, Үйлдвэрлэлийн осол, маргажийн шалтгаалах өвчинеес үрдүүлиан сэргийлэх, гарсан осол, гэмтлийн талаарх мэдээллийг солицох, аж ахуйн налжуудад Маргажил аргазуучын зөвлөмж өгч ажиллана.
- 6.7** Монгол Улсын стандартын дагуу хөдөлмөрийн нэхцэлийн үнэлэгээг шинжлэн тогтоох шаардлагатай ажлын байрны жагсаалтыг хамтран гаргаж Хөдөлмөрийн асуудал эрхэлсэн терийн захиргааны төв байгууллагад тавьж шийдвэрлүүлнэ.
- 6.8** Уурхай дахь аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай ОУ-ын Хөдөлмөрийн байгууллагын 155-р конвенцийн ХАБЭА-ын тухай ОУ-ын Хөдөлмөрийн зохион байгуулж хэрэгжилтэд үл урхай, хүнд үйлдвэрлийн яам болон Монголын эрчим хүч, геологии уул урхайн үйлдвэрлийн эзлэлийн холбоо хамтран хянжтэй тавина.
- Долоо. Үйлдвэрчний эзлэлийн эрхийг хангах талаар**
- 7.1** Ажил олготгын Үйлдвэрчний эзлэлтүүдийн эрхийн тухай хууль, Монгол Улсын соёхон багалсан ОУХБ-ын конвенциудыг хэрэгжүүлнэ. Үндэс нь:
1. Аж ахуйн нэгж байгууллага нь хөдөлмөрийн хариулцаатай холбогтой шавьдлагдах эдийн засаг, санхүү, Үйл ажиллагааны мэдээллийг ҮЗ-Д-өгнө.
  2. Ажил олготгын ажилтны бичигэр гаргасан зөвшөөрлийг үндэстэн гишүүний татварыг цалингас сар бүр бэлэн бусаар хурааж, ҮЭ-ийн хорооны дансандаа шилжүүлнэ.

3. Ээ-ийг үйл ажиллагаага явууллахад шаардлагах өрөө тасалгаа, техник хэрэгслээр хангана.

4. Хамтын гэрээ байгуулждаа хүрсон түвшингээс бууруулажхуй байх зарчим баримталаа.

7.2 Үйлдвэрний эвлэл нь дараах үйл ажиллагааг ажлын цагаар зохион

байгуулаж ажил олгогүй нэхцэл боломжоор хангах ба Уйлдвэрчний эвслэл нь онцгой ажлын байруудад (Гэрээр Материалын агуулах, химийн бодисын агуулах, харуул хамгаалалтын болон бусад тусгай объектүүд) ажиллаж буй ажилтуудыг хамруллахыг хорилно.

2. Хамтын гэрээ, хэлэгцээргүй тусгагдсан хичээл, семинар, зөвлөгөөн хийж
3. Үйлдвэрийн байгууллагад тавьсан ашигаа санал голдлыг

4. Уйлдвирчийн эвгалийн бүх гишүүдийн хурал хийх
5. Ажлыг опчигийт тохиолцсоны давгуу зохион байгулах бусад
дээд замжигжүүлж

7.3 Уйдэвчний залгамжийн орон тооны сонгуульт ажилтныг байгууллын үндсэн ажилтны адил хамтын гэрзэнд хамруулж, гарах зардлыг эжилтэй олгогч буран харуулна.

Ниймжүүлэхэд туслахад хэрэгжүүлж буй нийт 1000 тонн
хувьтой тоннажийн талбар

8.2 Талуд салбарын хамттарын көлгөүлүштөрдөн башталғанда жана талуд салбарын хамттарын көлгөүлүштөрдөн башталғанда

84 орох нь энэхүү хамтын хөтөлбөр дээр токирсон асуудлыг цүүнчилж болтугай.

хуралдааныг дэхүүний дотор зарлан хураандулах эрхтий.
Хэлзэцэрээр харилсан жүзэсэн үргээ билүүлэх явцад талуудын
үзүүлжин пагасаар хамгийн чөлөөлжсан эзэлзэлт харилсаар

Командир, начальник
авиационной части холода
и снега бригады

100

МОНГОЛ УЛСЫН
ХӨДӨЛМӨР, НИЙГМИЙН
ХАМГАЛЛЫН ЯАМ

15160 Улаанбаатар хот, Чингисийн дүүрэг.
Нийдээн чидэстийн гудамж 5, Утас: 26-15-53.
Факс: 32-86-34. Цахим шудан: tvsr@tppgobnet.mn

E66.91/60

УУЛ УУРХАЙ, ХҮНД
ҮЙЛДВЭРИЙН ЯМАНД

**Геолом, уул уурхай, хүнд үйлдвэрийн
салбарын 2023-2024 хамтын хэлэлцээртэй
танилцаа.**

Лодолимерийн үзүүлийн 32.2 дахь хэсэгт заасны дагуу Геологи, УПУ Уурхай, Хүнд, Үйлдвэрийн салбарын 2023-2024 хамтын хэлэлцээрийг 2023 оны 06 дугаар сарын 22-ны өдөр бүргэсэн болно.

ХЭНЭЛЦЭРИЙН ХУВИУДЫГ ХАВСАРГАЗ.

МЕРИЙН ХАРИПЧАНЫ БОДЛ
КИЛТИЙГ ЗОХИЦУУЛАХ ГАЗИ
Б.А.
Г.Ч.Р.

157231553

**МОНГОЛ УЛСЫН УЛУУРХАЙ, ХҮНД УЙЛДВЭРГИЙН САЙД
ЖГАНБАТАР, МОНГОЛЫН ЭРЧИМ ХҮЧ, ГЕОЛОГИ, УЛУУРХАЙ
УЙЛДВЭРЧНИЙ ЭЗГЕЛИЙН ХОЛБООНЫ ДАРГА ДЛОР НАРТАН**

2023 оны 03 дугаар
сарын 31. Их зор

CAPTION FIGURE

No. 009

ИТГЭМЖЛЭЛ

112 *Journal of Democracy*

холбогтой бийгүүлэх "Үүлчилгээн, хий Үйлчилгээний салбарын 2023-2024 оны хамгийн гарифүүдийн эзлэхийн төслийг" -т Уул Уурхай, хийн Члнцэрэгийн сэргээнд төслийг эзлж олготой эхийн төслийн
оромын Төмөролчдын дархан бүрэлдэхүүнгүйн төслийн тогтолцоогийн итгэмжийг бийтийн Урил:

Гишүүд:
1. Г.Эрдэнэтуяа Монголын уул зуурчилын индустрийн гүйцэтгэх экспертууд

3. 3.Сүйрмэ Т. болсогч, "Энгэржийн ресурсы" ХХК-ийн Төгрөгийн байгууллагын хрилдаа, Зошигеэр харцуулсан эзхиралт 1. Шилдэгийн, Эрдэнэцэвэгийн Улаанбаатарт дэхь 2. 1.шанд

4. ЖЭРДИНДААГ ТӨЛӨӨЛӨГЧ "ОХУ ТОЛОГ" ХХК-ийн Болсөн хүчин, бугат
жохон балгүүлэлтийн газрын Хадамжирлийн хирилчдэй менежер

6. ПЛАНЫ

7. Намаржарал Түлөөлөгч, "Хий Алтын Ресурс" ХХК-ийн Дээдрийн хувь нөхцөл
Сүргээлт хийнчидэл замжирал

ХОЛОДНОЕ ВРЕМЯ ПРИЧИНОВАЛО СМЕРТЬ МНОГИМ ЧЛЮЧЕМУЩИМСЯ

Ул урхай, жигнүүгээрэйн
сардын 2022 онд 11 дунд
саарлын 15-ны өдөр АЛСВВ
тогт Тушалвал эрх олгоджсон
терийн залгарчны **төв**
байгуулсан төвлөрчд:

Монголын эхийн олон
зарчмын талгарын хөтөлбөрийн
2023 оны 3 дугаар сарын
31-ний 009 тоот
Итгэлийн зэрх
отлогодсон үүл чухмын
худалдаанын
сабжын эхийг отлогч
задчин төрөөнөчийн
муулаачин
захижуулж
түүхээр

Адмиралтейский
 судостроительный завод
 им. Г.И. Невельского
 г. Санкт-Петербург
 Адмиралтейский судостроительный завод
 им. Г.И. Невельского
 г. Санкт-Петербург

**Геологин бодлогын газрын
төвлөрлийн
хийгээний
худалдаа,
хатсын
жилдээ
багасгах
үзүүлэлт**

Б. Цагцэрэг

**"Монголпрогремет" ТӨҮГ-
ЫН ЧАДВАЛЫГИЙН ДАРГА
Д. Батбондуу**

**"Геодордын
шижигчээний төв" ТӨҮГ-ын
ЧУЙИЙН ХОРОХЫН ДАРГА**

Н.ШИНЭЖАРГАЛ
С.БИНДЭРҮҮЛЕЛСЭН
“Оюу Толгой” ХХК-ИЙН ЧАГДАНЧИЙН ДАРГА
Д.ЗОНЖАРГАЛ
С.БАГСҮРЭН
Хорооны дарга
Д.ЖАВШАГАЛ
Төрийн
удирдлагч
маржандын
захиргааны
Гэрээн
Улс
Газарн
Урсаин
бодлогийн
Технологийн

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ Կառավարություն